

Majandus- ja tööstusministri valitsemisel olevate riigi osalusega äriühingute osaluste valitsemise koondaruanne 2023.a. kohta.

1. VALITSETAVATE ÄRIÜHINGUTE ARUANDED

1.1 AS Metrosert

Seisukoht äriühingus riigi osaluse säilitamise vajaduse kohta

Metroserti mõjutas kõige rohkem 2023. aastal rakendusuuringute keskus: 2023. aastal uuendas Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium Metroserdi omaniku ootusi ning seadis Metroserdile ülesandeks alustada rakendusuuringute tegevussuundade käivitamisega. Rakendusuuringute keskusel on selge mõju Metroserdile kõigil juhtimistasanditel.

Metroserdi strateegilised eesmärgid lähtuvad kahest tegevussuunast: 1) kvaliteeditaristu teenused ja metroloogia ning 2) ettevõtjate vajadustest lähtuvad rakendusuuringud.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium peab jätkuvalt oluliseks mõõdeteenuste osutamist riigile kuuluva äriühingu kaudu, sest eralaborid ei ole huvitatud pakkuma teenuseid, mis nõuavad algselt suuri investeeringuid ja mille hilisem kasutajaskond on piiratud. Metroserdi ülesanne on hoida ja arendada majanduse arengu seisukohalt vajalikke riigi mõõteetalone, tagada metroloogia infrastruktuuri toimimine Eestis mõõteseadusest tulenevate metroloogia keskasutuse ja riigietaloni labori avalike ülesannete täitmisega ning täita väärismetalltoodete seadusest tulenevaid väärismetalli proovi tõendaja ja riikliku nimemärgise registri pidaja ülesandeid. Eelnevalt tulenevalt on erastamispotentsiaal tervikuna küsitav, kuna olulises osas Metroserdi tegevusaladest turg Eestis ei toimi. Lisaks soovib riik AS Metrosert tegevuse kaudu suurendada Eesti ettevõtete teadmispõhisust läbi kvaliteeditaristu teenuste (eelkõige metroloogia- ja sertifitseerimisteenused) pakkumise ning teadus- ja arendustegevuse (rakendusuuringute keskuse näol) Eesti riigile strateegiliselt olulistest valdkondades.

Osalust valitseva ministri seisukoht on jätkata senises formaadis ning mitte võõrandada riigi osalust.

Läbiviidud erikontrollid

Aruandeperioodil ei viidud läbi erikontrolle.

Andmed toimunud, nurjunud ja kestva riigi osaluse võõrandamise kohta

Aruandeperioodil vastavad tehingud puudusid.

1.2 AS Eesti Varude Keskus

Seisukoht äriühingus riigi osaluse säilitamise vajaduse kohta

Aktsiaselts Eesti Varude Keskus (EVK) näol on tegemist riigile olulise strateegilise äriühinguga, kes vastutab hädaolukorra lahendamiseks või selle ohu tõrjumiseks ning riigi varustuskindluse,

riigi julgeoleku ja elanikkonna toimetuleku tagamiseks vajalike tegevusvarude ning vedelkütusevaru, taristu olemasolu ning kasutuselevõtuks valmiduse eest.

2023. aastal jätkus EVK töö laiapindse riigi tegevusvarusid haldava ja riigi toimepidevusse panustava äriühinguna. EVK viis ellu juba varasemalt võetud ülesandeid, kuid lisandus ka uusi tegevussuundi. Suurimateks eristuvateks tulemusteks olid 2023. aastal humaanravimite riigi tegevusvaru moodustamine, maagaasivaru mahu suurendamine Vabariigi Valitsuse poolt ettenähtud koguseni, viljavaru moodustamine ja märkimisväärselt Eestis hoiustatava vedelkütusevaru osakaalu suurendamine. Riigi tegevusvarude kasutusele andmiseks moodustati elektrigeneraatorite varu, hädaolukordades vedelkütuste tõrgeteta kättesaadavuse tagamiseks on loomisel kõiki Eesti piirkondi kattev kriisitankimise võime. Täiesti uute tegevussuundadena lisandusid veterinaarravimite moodustamine riigi tegevusvaruna ja Vabariigi Valitsuselt saadud ülesanne soetada Pakrineemele veeldatud maagaasi ujuvterminalide vastuvõtmiseks rajatud taristu ning sadamapidamise alustamine. Täiendava gaasivaru hankimiseks ja veeldatud maagaasi ujuvterminali taristu ning seotud sadamakinnistu ostmise rahastamiseks suurendas ainuaktsionär Eesti Varude Keskuse aktsiakapitali 2023. aastal kahel korral.

Osalust valitseva ministri seisukoht on jätkata senises formaadis ning mitte võõrandada riigi osalust.

Läbiviidud erikontrollid

Erikontrolle aruandeperioodil läbi ei viidud.

Andmed toimunud, nurjunud ja kestva riigi osaluse võõrandamise kohta

Aruandeperioodil vastavad tehingud puudusid.

1.3 AS Teede Tehnokeskus

Seisukoht äriühingus riigi osaluse säilitamise vajaduse kohta

Äriühing tegutseb avatud konkurentsi tingimustes ja riigile otselepingutega teenuseid ei osuta. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi poolt 2019. aastal tellitud analüüsis leiti, et turul on konkurents olemas kõigi ühingu poolt pakutavate teenuste lõikes ning ühingu võõrandamine ei mõjutaks riigi kui tellija kulusid olulises määras.

Osaluse valitseja on seisukohal, et kuna äriühing tegutseb avatud konkurentsi tingimustes ja riigi seisukohalt puudub osaluse omamiseks strateegiline vajadus, siis tuleks riigil osalus avaliku enampakkumise korras võõrandada, kui turuolukord seda võimaldab.

Läbiviidud erikontrollid

Erikontrolle aruandeperioodil läbi ei viidud.

Andmed toimunud, nurjunud ja kestva riigi osaluse võõrandamise kohta

Riigi osaluse võõrandamisega seotud tegevusi aruandeperioodil ei toimunud.

1.4 AS KredEx Krediidikindlustus

Seisukoht äriühingus riigi osaluse säilitamise vajaduse kohta

Äriühing pakub riikliku tagatisega ekspordigarantiisid ning on valmis krediidikindlustuse turutõrgete tekkimisel katma riske, mida erakindlustusseltsid ei kindlusta. Seetõttu peab Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium vajalikuks osaluse 100% säilitamist. Osalust valitseva ministri seisukoht on säilitada riigi ja SA Ettevõtluse ja Innovatsiooni Sihtasutuse osalus senisel kujul.

Läbiviidud erikontrollid

Aruandeperioodil ei viidud läbi erikontrolle.

Andmed toimunud, nurjunud ja kestva riigi osaluse võõrandamise kohta

Aruandeperioodil vastavad tehingud puudusid.